

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 noiembrie 2023

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte
Judecători

mun. Chișinău

Țurcan Anatolie
Talpă Boris
Eremciuc Ghenadie
Daguța Sergiu
Miron Aliona

judecând, fără citarea părților, recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 iunie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Posmac Ivan Xxxxx, născut la xxxxx,
domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.03.2021 – 06.01.2022;
Instanța de apel: 26.01.2022 – 09.06.2022;
Instanța de recurs: 09.09.2022 – 21.11.2023.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 06 ianuarie 2022, *cauza fiind examinată potrivit rigorilor art. 364¹ Cod de procedură penală pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, a fost încetat procesul penal în privința lui Posmac Ivan învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 ”Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Posmac Ivan, într-un loc nestabil, într-un mod nestabil și o perioadă nestabilă de timp, urmărind scopul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, în comun acord cu alte persoane neidentificate, au confecționat blancheta Certificatului de naștere seria xxxxx nr. xxxxx eliberat la 11 septembrie 1974, de către serviciul Stare Civilă Ceadâr-Lunga (Actul de naștere nr.12 din 1974) și pașaportul sovietic (modelul anului 1974) seria xxxxx nr. xxxxx eliberat

la 20 ianuarie 1991, eliberat de Organul de eliberare a actelor de identitate a orașului Nijnevartovsk, regiunea Tiumen, Federația Rusă, pe numele Severov Stanislav Xxxxx.

De asemenea, la data de 16 septembrie 2006, Posmac Ivan, urmărind scopul de a confecționa, deține, folosi documente oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, s-a adresat cu o cererea de eliberare a buletinului de identitate a cetățeanului Republicii Moldova și Pașaportul cetățeanului Republicii Moldova la Serviciul de Eliberare a Actelor de Identitate din Cahul, prezentându-se cu o identitate falsă cu numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, prezentând cu acest scop documentele false: certificatul de naștere seria xxxxx nr. xxxxx eliberat la 11 septembrie 1974, de către serviciul Stare Civilă Ceadâr-Lunga (actul de naștere nr. 12 din 1974) pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, și pașaportul sovietic (modelul anului 1974) seria xxxxx nr. xxxxx eliberat la 20 ianuarie 1991, eliberat de organul de eliberare a actelor de identitate a orașului Nijnevartovsk, regiunea Tiumen, Federația Rusă, pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx. În consecința acțiunilor sale ilegale, la data de 25 septembrie 2006, Posmac Ivan, cu scopul deținerii și folosirii documentelor oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, a primit la Serviciul de Eliberare a Actelor de Identitate din Cahul, un document cu identitate falsă: buletinul de identitate a cetățeanului Republicii Moldova cu Seria xxxxx, Nr. xxxxx, pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, cu imaginea facială a lui Posmac Ivan, iar la data de 27 septembrie 2006, Posmac Ivan, urmărind scopul deținerii și folosirii documentelor oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, a primit de la Serviciul de Eliberare a Actelor de Identitate din Cahul, document cu identitate falsă: pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, cu seria xxxxx, nr. xxxxx, pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, cu imaginea facială a lui Posmac Ivan, pe care le-a folosit până la data de 10 septembrie 2019, când a fost depistată falsificarea actelor și tot atunci au fost declarate nevalabile actele date și au fost anulate prin Decizia Serviciului de Eliberare a Actelor de Identitate.

De asemenea, la data de 22 noiembrie 2006, Posmac Ivan, cu scopul deținerii și folosirii documentelor oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, în baza buletinului de identitate a cetățeanului Republicii Moldova cu Seria xxxxx, Nr. xxxxx, cu identitate falsă pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut xxxxx, a primit Permisul de conducere temporar cu seria xxxxx, nr. xxxxx, pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, pe care l-a deținut și l-a folosit până la 23 noiembrie 2006, când a primit permisul de conducere mecanolizibil cu nr. xxxxx pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, pe care l-a deținut și folosit până la 29 septembrie 2019, când a fost depistată falsificarea documentelor și declarat nevalabil.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, avocatul Cimpoieș Vladimir în numele inculpatului Posmac Ion a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal în privința lui Posmac Ivan în legătură cu intervenirea termenului de prescripție tragerii la răspunderea penală.

În motivarea apelului, avocatul a invocat că în conformitate cu prevederile art. 2 a Legii Republicii Moldova nr. 243/241 din 24 decembrie 2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova” procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei Legi, pentru care Codul penal prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani.

Articolul (2), alin. (3) a Legii menționate prevede, încetarea procesului penal conform alin (1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate.

Articolul (4), alin. 2) a Legii privind amnistia prevede, în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite al art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.

Așa cum inculpatul Posmac Ivan nu a depus cerere privind aplicarea în privința sa a prevederilor Legii privind amnistia, nu și-a expus acordul cu încetarea în privința sa a procesului penal cu privire la actul amnistiei (Legea privind amnistia nu a fost adoptată și nu a intrat în vigoare în momentul examinării dosarului în fond), a considerat că prima instanță, nestudiind poziția inculpatului privitor la chestiunea privind aplicarea în privința lui a prevederilor legii privind amnistia, nu era în drept să înceteze procesul penal pe temeiul dat.

Cu toate acestea, lui Posmac Ivan i s-a incriminat comiterea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, care se încadrează în categoria infracțiunilor ușoare, iar termenul de prescripție de tragere la răspundere penală este de 2 ani.

Conform învinuirii înaintate lui Posmac Ivan, termenul finisării săvârșirii infracțiunii este 29 octombrie 2019, care luând în vedere încetarea termenului de prescripție pe dosare penale în perioada de carantină a anului 2020, a expirat la data de 28 decembrie 2021.

Astfel, consideră că, la momentul emiterii sentinței de către prima instanță de judecată, procesul penal putea fi încetat în vederea expirării termenului de prescripție de tragere la răspunderea penală a lui Posmac Ivan.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 iunie 2022 a fost admis apelul declarat de către avocatul Cimpoș Vladimir în numele inculpatului Posmac Ivan, casată integral sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 06 ianuarie 2022, și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Posmac Ivan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă penală, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, potrivit art. 60 Cod penal.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a statuat că la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept ce corespund probelor din dosar, just a făcut concluzia că fapta penală reținută în culpa inculpatului Posmac Ivan a avut loc și a fost săvârșită de către inculpat, încadrând just acțiunile inculpatului în baza art. art. 361 alin. (2) lit. b), art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel, a mai subliniat că învinuirea formulată de către procuror, în comiterea faptei infracționale imputate inculpatului, a fost dovedită prin următoarele mijloace de probă: Copia Încheierii privind legalitatea eliberării actelor de identitate pe numele Posmac Ivan; Copia Actului de expediere a Raportului de cercetare a fotografiei de portret nr. xxxxx din 13 mai 2019; Copia Raportului de cercetare a fotografiei de portret nr. xxxxx din 13 mai 2019; Copia Fișei personală nr. xxxxx, pe numele Severov Stanislav Xxxxx; Copia Fișei personală nr. xxxxx, pe numele Posmac Ivan; Copia Înscrierii actului de naștere nr. xxxxx din 18 aprilie 1974, pe numele Posmac Ivan; Copia la Foaia de însoțire nr. xxxxx din 29 iulie 2019, privind înregistrarea locului de domiciliere a lui Severov Stanislav Xxxxx; Copia Informației nr. xxxxx din 26 iunie 2019, privind lipsa înregistrării la locul de domiciliere a lui Severov Stanislav Xxxxx, și faptul că nu a fost eliberat pașaport de tip sovietic pe numele lui Severov Stanislav Xxxxx; Copia la Foaia de însoțire nr. xxxxx din 17 mai 2019, pe numele Severov Stanislav Xxxxx; Copie la Informația nr. xxxxx din 27 mai 2019, privind certificatul de naștere fals seria xxxxx nr. xxxxx, eliberat la 11 septembrie 1974, pe numele Severov Stanislav; Extrasul din Registrul cu nr. 15/56 de evidență a pașapoartelor ex-sovietice, nimicite; Declarația lui Posmac Ivan din 17 mai 2019 în cadrul urmăririi penale; Copia Buletinului de identitate pe numele lui Posmac Nicolai; Copia Buletinului de identitate pe numele lui Posmac Ilia; Copia Buletinului de identitate pe numele lui Posmac Ivan; Copia Certificatului de naștere pe numele lui Posmac Ivan; Copia la Foaia de însoțire nr. xxxxx din 15.05.2019, privind Formularului nr. 1 pe numele lui Posmac Ivan; Copia Formularului nr. 1 pe numele lui Posmac Ivan; Copia la Foaia de însoțire nr. xxxxx din 29 septembrie 2019 al Extrasului din Registrul cu nr. xxxxx de evidență a pașapoartelor ex-sovietice, nimicite; Copia la Foaia de însoțire nr. xxxxx din 16 mai 2019 copia de pe cererea chestionar CA, privind eliberarea buletinului de identitate pe numele Severov Stanislav; Copia la Foaia de însoțire nr. xxxxx din 17 mai 2019, pe numele Severov Stanislav Xxxxx; Copia la Înștiințare nr. xxxxx din 15 mai 2019, pe numele lui Posmac Ivan; Copia la Foaia de însoțire nr. xxxxx din 16 mai 2019, prin care a fost expediată copia de pe cererea-chestionar CA referitor la eliberarea buletinului de identitate xxxxx din 25 septembrie 2006; Copia la Foaia de însoțire nr. xxxxx din 29 august 2019 al Extrasului din Registrul cu nr. xxxxx de evidență a pașapoartelor ex-sovietice, nimicite; Copia la Nota de serviciu al Specialistului coordonator al SISEAI și a șefului SISEAI; Copia la Cererea subsemnatului Severov Stanislav Xxxxx; Copia Chestionarului pe numele lui Severov Stanislav Xxxxx; Copia Încheierii Departamentului înmatriculare a mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto privind legalitatea eliberării permisului de conducere pe numele lui Posmac Ivan; Copia Încheierii Departamentului înregistrare și evidență a populației, privind legalitatea eliberării actelor de identitate pe numele Posmac Ivan;

Copia Raportului de cercetare a fotografiei de portret nr. xxxxx din 23 septembrie 2019. Astfel, analizând probele prezentate de acuzatorul de stat în susținerea învinuirii imputate inculpatului Posmac Ivan prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat că aceste probe dovedesc incontestabil vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Instanța de apel ca și instanța de fond cert a constatat că inculpatul Posmac Ivan într-un loc nestabil, într-un mod nestabil și o perioadă nestabilă de timp, urmărind scopul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, în comun acord cu alte persoane neidentificate, au confecționat blancheta Certificatului de naștere seria xxxxx nr. xxxxx eliberat la 11 septembrie 1974, de către serviciul Stare Civilă Ceadâr-Lunga (Actul de naștere nr.12 din 1974) și pașaportul sovietic (modelul anului 1974) seria xxxxx nr. xxxxx eliberat la 20 ianuarie 1991, eliberat de Organul de eliberare a actelor de identitate a orașului Nijnevartovsk, regiunea Tiumen, Federația Rusă, pe numele Severov Stanislav Xxxxx.

Prin acțiunile sale Posmac Ivan a comis infracțiunea prevăzută de art. 361, alin.(2) lit. b) Cod penal, cu semnele de calificare „Confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, aceleași acțiuni săvârșite de două și mai multe persoane”.

De asemenea, la data de 16 septembrie 2006, Posmac Ivan Ilia, urmărind scopul de a confecționa, deține, folosi documente oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, s-a adresat cu o cererea de eliberare a buletinului de identitate a cetățeanului Republicii Moldova și Pașaportul cetățeanului Republicii Moldova la Serviciul de Eliberare a Actelor de Identitate din Cahul, prezentând-se cu o identitate falsă cu numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxx, prezentând cu acest scop documentele false: certificatul de naștere seria xxxxx nr. xxxxx eliberat la 11 septembrie 1974, de către serviciul Stare Civilă Ceadâr-Lunga (actul de naștere nr.12 din 1974) pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, și pașaportul sovietic (modelul anului 1974) seria xxxxx nr. xxxxx eliberat la 20 ianuarie 1991, eliberat de organul de eliberare a actelor de identitate a orașului Nijnevartovsk, regiunea Tiumen, Federația Rusă, pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx. În consecința acțiunilor sale ilegale, la data de 25 septembrie 2006, Posmac Ivan, cu scopul deținerii și folosirii documentelor oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, a primit la Serviciul de Eliberare a Actelor de Identitate din Cahul, un document cu identitate falsă: buletinul de identitate a cetățeanului Republicii Moldova cu Seria A, Nr. xxxxx, pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, cu imaginea facială a lui POSMAC Ivan, iar la data de 27 septembrie 2006, Posmac Ivan, urmărind scopul deținerii și folosirii documentelor oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, a primit la Serviciul de Eliberare a Actelor de Identitate din Cahul, document cu identitate falsă: pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, cu seria A, nr. xxxxx, pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, cu imaginea facială a lui Posmac Ivan, pe care le-a folosit până la data de 10 septembrie 2019, când a fost depistată falsificarea actelor și tot atunci au fost declarate nevalabile actele date și au fost anulate prin Decizia Serviciului de Eliberare a Actelor de Identitate.

Instanța de apel a stabilit că prin acțiunile sale Posmac Ivan a comis infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, cu semnele de calificare „Confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații”.

De asemenea, la data de 22 noiembrie 2006, Posmac Ivan, cu scopul deținerii și folosirii documentelor oficial false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, în baza buletinului de identitate a cetățeanului Republicii Moldova cu Seria A, Nr. xxxxx, cu identitate falsă pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, a primit Permis de conducere temporar cu seria xxxxx, nr. xxxxx, pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, pe care l-a deținut și l-a folosit până la 23 noiembrie 2006, când a primit permisul de conducere mecanolizibil cu nr. xxxxx pe numele Severov Stanislav Xxxxx, născut la xxxxx, pe care l-a deținut și folosit până la 29 septembrie 2019, când a fost depistată falsificarea documentelor și declarat nevalabil.

Prin acțiunile sale Posmac Ivan a comis infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, cu semnele de calificare „Confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații”.

Instanța de apel a conchis că, la caz, vinovăția inculpatului a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, prima instanță dând faptelor săvârșite de acesta încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Cu toate acestea, instanța de apel a remarcat că prima instanță pripit a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința lui Posmac Ivan învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, or, din declarațiile inculpatului date în ședința instanței de apel și din cererea de apel, s-a reținut că inculpatul nu a formulat o cerere prin care să solicite aplicarea în privința sa a actului amnistiei.

Cu referință la criticile apelantului expuse în cererea de apel și în ședința de judecată, instanța de apel a expus următoarele:

Potrivit textului apelului, avocatul a argumentat necesitatea casării sentinței instanței de fond prin faptul că prima instanță urma să înceteze procesul penal numai în cazul în care pe parcursul judecării cauzei inculpatul prin cerere își manifesta acordul cu privire la încetarea procesului penal, în legătură cu actul amnistiei.

Deși apărarea este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă a criticat hotărârea primei instanțe referitor la încetarea procesului penal în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, pledând pentru încetarea procesului penal în privința lui Posmac Ivan în legătură cu intervenirea termenului de prescripție a tragerii la răspundere penală.

Instanța de apel a considerat că în respectivul caz, criticile apărării sunt întemeiate, și necesită a fi casată sentința, din următoarele considerente.

Pentru a nu lăsa dubii cu privire la soluția de urmat în acest caz, instanța de apel a remarcat că, în cazul existenței a circumstanțelor în care inculpatul poate beneficia de liberare de răspundere penală prevăzută de art. 60 Cod penal și respectiv poate beneficia de actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale în baza art. 107 Cod penal, instanța de apel va aplica Legea care este identificată ca lege mai favorabilă pentru inculpat, în raport cu infracțiunile comise. Consultând opinia părții apărării și a procurorului în sensul aplicării legii mai favorabile instanța de apel a dat prioritate argumentelor invocate de partea apărării care apreciază mai favorabil pentru inculpat liberare de răspundere penală în limitele art. 60 Cod penal.

Astfel fiind statuat, instanța de apel a enunțat că Posmac Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal, ce se referă - la categoria infracțiunilor ușoare și mai puțin gravă. Sancțiunea pentru infracțiunea prevăzută la art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la data comiterii infracțiunii, prevedea pedeapsă cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani, și sancțiunea pentru infracțiunea prevăzută la art. 361 alin. (1) Cod penal, la data comiterii infracțiunii, prevedea pedeapsă cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

Potrivit actului de învinuire, instanța de apel a reținut că Posmac Ivan a confecționat, a deținut și a folosit documentele oficial false și anume - blancheta Certificatului de naștere seria xxxxx nr. xxxxx eliberat la 11 septembrie 1974, de către serviciul Stare Civilă Ceadâr-Lunga (Actul de naștere nr.12 din 1974), pașaportul sovietic (modelul anului 1974) seria xxxxx nr. xxxxx din la 20 ianuarie 1991, eliberat de Organul de eliberare a actelor de identitate a orașului Nijnevartovsk, regiunea Tiumen, Federația Rusă, pe numele Severov Stanislav Xxxxxx până la data de 16 septembrie 2006, când s-a adresat la Serviciul de Eliberare a Actelor de Identitate din Cahul, prin ce a comis infracțiunea prevăzută de art. 361, alin. (2) lit. b) Cod penal. Astfel, instanța de apel a considerat că anume la acest moment inculpatul și-a finisat acțiunile infracționale calificate în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, astfel că, din data de 16 septembrie 2006, în respectivul episod începe să curgă termenul de prescripție.

Cât privește comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a reținut că, infracțiunea a fost comisă la 10 septembrie 2019, până la data când a fost depistată falsificarea actelor și tot atunci au fost declarate nevalabile actele date și au fost anulate prin Decizia Serviciului de Eliberare a Actelor de Identitate.

Astfel din momentul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și până în prezent a trecut o perioadă mai mare de 5 ani și din momentul comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal și până în prezent a trecut o perioadă mai mare de 2 ani. Ținând cont de prevederile art. 60 alin. (1) lit. a), b) Cod penal, instanța de apel a considerat necesar de a libera de pedeapsă penală inculpatul Posmac Ivan, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), art. 361 alin. (1) și art. 361 alin.

(1) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripției, în temeiul art. 60 Cod penal.

Prin prisma prevederilor art. 389, alin. (1), (4), pct. 3), (6) Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat că Posmac Ivan, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal, urmează a fi liberat de pedeapsă în legătură cu intervenirea termenului prescripției, în temeiul art. 60 Cod penal.

5. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel din este contestată cu recurs de către procuror, prin care, în temeiul prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (redacția Legii nr.66 din 05.04.2012, în vigoare din 27.10.2012), a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea liberării de pedeapsă penală a inculpatului Posmac Ivan de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție, în temeiul art.60 Cod penal, în cauza penală în privința lui Posmac Ivan, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în această parte, în cazul în care eroare judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În susținerea argumentelor invocate, recurentul a reținut că instanța de apel, în decizia adoptată, neîntemeiat l-a liberat de pedeapsă penală pe inculpatul Posmac Ivan, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție, în temeiul art.60 Cod penal. Or, infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiind o infracțiune continuă aceasta s-a consumat în anul 2019, când a fost depistată falsificarea actelor. Ca urmare, luând în considerație prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, consideră că termenul de tragere la răspundere penală a inculpatului Posmac Ivan în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal expiră nu în anul 2006, dar în anul 2024.

6. Judecând recursul în baza actelor din dosar, completul de judecată constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin.(3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei Legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează, parțial sau integral, hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.427.

Prin alte cuvinte, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În virtutea efectului devolutiv al apelului, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces. Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.427 invocate în recurs.

Reieșind din conținutul cererii de recurs, completul de judecată atestă că procurorul a indicat drept temei pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (redacția Legii nr.66 din 05.04.2012, în vigoare din 27.10.2012).

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiului de casare nominalizat, completul de judecată constată că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context, instanța de recurs menționează că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probe administrate de prima instanță. *Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.* Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probe administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vis-a-vis de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, *dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probe administrate de prima instanță precum și să administreze probe noi, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vis-a-vis de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este imperios de a supune analizei și aprecierii toate probele acumulate în dosar. De altfel, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei asupra învinuirii aduse unei persoane.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță, putând da o nouă apreciere probelor și fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, fiindcă dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (hotărârea CtEDO *Achina versus Romania*).

Astfel, pornind de la faptul că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept și declanșează o continuare a judecării cauzei în fond, producând un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat, completul de judecată reține că, în cauza dată, instanța de apel nu și-a exercitat în deplină măsură atribuțiile prevăzute de lege.

Într-un prim aspect, completul de judecată menționează că instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat împotriva sentinței, prin decizia adoptată a admis apelul declarat de către avocatul Cimpoeș Vladimir în numele inculpatului Posmac Ivan, a casat integral sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 06 ianuarie 2022, și a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Posmac Ivan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), art. 361 alin. (1) și art. 361 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă penală, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, potrivit art. 60 Cod penal.

În acest sens, ține a se reitiera că în temeiul art. 60 Cod penal, „(1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare; și b) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave; (2) Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată”. Iar, infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, de comiterea căreia este învinuit inculpatul Posmac Ivan, potrivit prevederilor art. 16 alin. (2) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave.

În circumstanțele expuse, completul de judecată constată că instanța de apel, liberându-l de pedeapsă penală pe inculpat, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, potrivit art. 60 Cod penal, nu a motivat temeinic constatarea acesteia că fapta infracțională, încadrată juridic în baza de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, imputată inculpatului Posmac Ivan, s-ar fi consumat

în anul 2006, precum și nu a făcut o elucidare a poziției apărării prin care s-a indicat că actele au fost nimicite în anul 2006.

În acest context, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 60 Cod penal, fără a analiza suportul probatoriu, nu s-a expus suficient asupra momentului consumării infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, vag menționând că termenul de prescripție urmează a fi calculat din anul 2006, când au fost confecționate documentele oficiale false.

În aspect secund, completul de judecată reiterează că instanța de apel nu a fost acordată deplină eficiență prevederilor legale transpuse în dispoziția art. 101 Cod de procedură penală.

În lumina practicii CtEDO, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză. Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 CoEDO, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (hotărârea CtEDO *Suominen versus Finlanda*).

Potrivit art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă administrată de părți trebuie să fie verificată și apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și că nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.

Completul de judecată specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or în decizia instanței de apel lipsește cu desăvârșire analiza și aprecierea probelor.

La caz, cu referire la învinuirea adusă în baza art. 361, alin. (2), lit. b), art. 361, alin. (1) și art. 361, alin. (1) Cod penal Cod penal, completul de judecată constată că instanța de apel nu a făcut o coroborare între probele administrate, în partea descriptivă a deciziei fiind doar enumerate probele, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, fără o argumentare clară a concluziilor, nefiind astfel respectate toate garanțiile unui proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 din Convenție.

Așadar, completul de judecată specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or în hotărârile instanțelor de fond și de apel lipsește cu desăvârșire analiza și aprecierea probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, în ansamblu, prin coroborare, conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Omisiunea instanțelor ce judecă fondul de a face o analiză a probatoriului administrat și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe în parte, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor urmând a fi înlăturată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei.

Din considerentele expuse, completul de judecată constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

7. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale, asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 iunie 2022, în cauza penală privindu-l pe **Posmac Ivan Xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Miron Aliona